

Godt om velferd, svakt om helse

Knut Halvorsen, Steinar Stjernø, Einar Øverbye

Innføring i helse- og sosialpolitikk

Oslo: Universitetsforlaget, 2022

8. utgave. 302 s.

ISBN 098-82-15-06361-4

Michael 2022; 19: 425–6.

Innføring i velferdspolitik ville vært en bedre tittel på denne boka, som utkom første gang i 1996, og nå foreligger i 8. utgave. Forrige utgave kom i 2019. Selv om det er mye helse i god velferd, er det misvisende å kalle dette en innføring i helsepolitikk. Riktignok har både profesjonsetikk og brukerinvolvering stor relevans for helsearbeidere, men om de 20 sidene om helsepolitikk «dekker pensum», som det står på omslaget, må sosialdelen være kraftig overdosert.

Boka er delt i 13 kapitler, hvert av dem uten sammendrag, men med en oppsummerende *Avslutning*, *Spørsmål og oppgaver til diskusjon* og *Forslag til videre lesning*.

Utformingen med to spalter, få illustrasjoner og tett, komprimert tekst gir boka et litt gammelmodig preg. Her er mye god, samfunnsvitenskapelig folkeopplysning om maktstrukturer, sosialhjelp og trygdeordninger. Ordrikdommen gjør det imidlertid litt kjedelig.

Kun ett av de 13 kapitlene handler altså om helsepolitikk. Det har en pussig struktur. Kapitlet åpner med å presentere «to typer tilnærming til helse»: skolemedisin og alternativ behandling. Det etterfølges av 24 linjer

om utviklingen av helsevesenet, men handler kun om sykehusorganisering etter annen verdenskrig. Delen om organisering av helsevesenet har ett avsnitt om primærhelsetjenesten og et annet om helsestasjons- og skolehelsetjenesten, ett avsnitt om spesialisthelsetjenestene og et annet om psykisk helsevern. Det kan ikke være enkelt for en student å forstå hierarkiet i helsetjenesten, kanskje heller ikke det viktige skillet mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste.

Ifølge omslaget er boka «gjennomrevidert og oppdatert», men forfatterne burde gjort en grundigere jobb. Leseren presenteres for Nasjonalt folkehelseinstitutt, som var Folkehelseinstituttets offisielle navn fram til 2016 (s. 187). Blant de viktige lovene nevnes «sunnhetsloven» og «miljøloven» (s. 179), og vi møter både «rådmann» (s. 96) og «helsesøster» (s. 106), som er eldre betegnelser for henholdsvis kommunedirektør (2018) og helse-sykepleier (2019). Det er heller ikke oppdatert kunnskap at målet «er at hvert fylke skal være selvforsynt med alminnelige sykehustjenester og alle fylkene har et lokal- og fylkessykehus» (s. 180). Med fare for habilitetskonflikter, er det påfallende at en ikke-eksisterende bok anbefales for videre lesning («Kveim, H. (2022). *Helsevesenets organisering*. Oslo: Universitetsforlaget»), mens eksisterende bøker om emnet ikke nevnes (1–3). Bruken av avisartikler som referanser er heller ikke betryggende.

Alt i alt er det fristende å be de dyktige samfunnsviterne om å supplere laget med noen som står helsetjenesten nærmere, dersom dette kapitlet skal beholdes ved neste oppdatering.

Litteratur

1. Braut GS, Aarheim KA. *Det norske helsesystemet: ei innføring i organisering, styring og politikk*. Oslo: Samlaget, 2020.
2. Saunes IS, Karanikolos M, Sagen A. Norway: health system review. *Health Systems in Transition* 2020; 22: 1–163. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331786/HiT-22-1-2020-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (29.9.2022).
3. Nylenna M. *Helsetjenesten i Norge: et overblikk*. 2. utgave. Oslo: Gyldendal, 2020.

Magne Nylenna
magne@nylenna.no

Magne Nylenna er professor emeritus i samfunnsmedisin ved Universitetet i Oslo og redaktør av Michael.